

ZROZUMIEĆ
POLITYKĘ
UNII EUROPEJSKIEJ

Rynek wewnętrzny

Od kryzysu
do nowych możliwości –
jak zapewnić dobrobyt
społeczeństwu
i przedsiębiorstwom

„Sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia wzrostu gospodarczego w Europie”.

Michel Barnier, komisarz UE
ds. rynku wewnętrznego i usług

ZROZUMIEĆ POLITYKĘ UNII EUROPEJSKIEJ

Ta publikacja jest częścią serii wydawniczej poświęconej działaniom, jakie podejmuje Unia w różnych obszarach, powodom ich podejmowania i osiąganym wynikom.

Publikacje z tej serii można pobrać ze strony:

http://europa.eu/pol/index_pl.htm

Jak działa Unia Europejska
„Europa 2020” – europejska strategia na rzecz wzrostu
Założyciele Unii Europejskiej

Agenda cyfrowa
Badania i innowacje
Bezpieczeństwo żywności
Budżet
Cła
Działania w dziedzinie klimatu
Energia
Granice i bezpieczeństwo
Handel
Konkurencyjność
Konsumenci
Kształcenie, szkolenie, młodzież i sport
Kultura i sektor audiowizualny
Migracja i azyl
Opodatkowanie
Polityka regionalna
Pomoc humanitarna i ochrona ludności
Przedsiębiorstwa
Rolnictwo
Rozszerzenie
Rozwój i współpraca
Rybołówstwo i gospodarka morską
Rynek wewnętrzny ✘
Sprawiedliwość, obywatelstwo, prawa podstawowe
Sprawy zagraniczne i polityka bezpieczeństwa
Środowisko
Transport
Unia gospodarcza i walutowa oraz euro
Zatrudnienie i sprawy społeczne
Zdrowie publiczne
Zwalczanie nadużyć finansowych

SPIS TREŚCI

Dlaczego potrzebujemy rynku wewnętrznego	3
W jaki sposób UE zarządza rynkiem wewnętrznym	5
Czym zajmuje się UE	7
Perspektywy	12
Więcej informacji	12

Zrozumieć politykę Unii Europejskiej – Rynek wewnętrzny

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej
Publikacje
1049 Bruksela
BELGIA

Tekst ukończono w sierpniu 2013 r.

Zdjęcia na stronie tytułowej i na str. 2: © — Stockphoto.
com/melhi

12 str. — 21 × 29,7 cm
ISBN 978-92-79-24626-5
doi:10.2775/81319

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2014

© Unia Europejska, 2014

Zezwala się na powielanie niniejszej publikacji.

Wykorzystywanie lub powielanie pojedynczych zdjęć
wymaga bezpośredniej zgody posiadaczy praw autorskich.

Dlaczego potrzebujemy rynku wewnętrznego

Europejski rynek wewnętrzny, zwany również jednolitym rynkiem, umożliwia obywatelom i przedsiębiorcom swobodne przemieszczanie się i swobodny handel w 28 państwach członkowskich UE. W praktyce oznacza to, że każdy ma prawo pracować, studiować czy też przejść na emeryturę w innym kraju UE. Konsumenci mają dostęp do szerszej oferty produktów, które mogą kupować po bardziej konkurencyjnych cenach, a także mają zapewnioną lepszą ochronę w przypadku zakupów w swoim kraju, za granicą oraz on-line. Małym i dużym firmom natomiast łatwiej i korzystniej jest prowadzić działalność międzynarodową i konkurować na rynkach światowych.

Cztery swobody

Podstawą jednolitego rynku są tzw. cztery swobody – swoboda przepływu osób, towarów, usług i kapitału – które zapisano w Traktacie o Unii Europejskiej. Na mocy tego traktatu instytucje UE mogą przyjmować przepisy (w formie rozporządzeń, dyrektyw i decyzji), które są nadrzędne wobec prawa krajowego i są wiążące dla organów krajowych. Komisja Europejska odgrywa ważną rolę przy proponowaniu unijnych przepisów, stoi na straży traktatów oraz zapewnia właściwe stosowanie prawa UE we wszystkich państwach członkowskich – przez osoby fizyczne, organy krajowe i inne instytucje UE.

Wspólna waluta ma na celu wzmocnienie jednolitego rynku

Rynek funkcjonuje lepiej, gdy wszyscy używają tej samej waluty. Pierwszy krok w tym kierunku poczyniono 1 stycznia 1999 r., kiedy powołano do życia wspólną walutę. Dokładnie trzy lata później monety i banknoty euro zostały wprowadzone do obiegu. Dzisiaj wspólnej waluty używają konsumenci i przedsiębiorstwa w 17 państwach należących do tzw. strefy euro. Euro okazało się mocną walutą i utrzymało swoją siłę nabywczą podczas kryzysu zadłużeniowego, gdy UE udzieliła pomocy najbardziej zadłużonym państwom. Jest ono powszechnie używane w płatnościach międzynarodowych jako jedna z głównych światowych walut, obok dolara amerykańskiego oraz japońskiego jena. Na początku 2014 r. Łotwa stanie się 18. krajem strefy euro.

Coraz większy jednolity rynek

Jednolity rynek prężnie rozwija się od ponad 20 lat. W tym czasie liczba konsumentów wzrosła z 345 mln w 1992 r. do ponad 500 mln obecnie. Wartość towarów będących przedmiotem wymiany handlowej między krajami UE wzrosła z 800 mld euro w 1992 r. do 2800 mld euro w 2011 r. Z kolei wartość handlu między UE a resztą świata zwiększyła się trzykrotnie – z 500 mld euro w 1992 r. do 1500 mld euro w 2011 r.

Jednolity rynek: fakty i liczby

- Największy na świecie PKB
- 500 mln konsumentów, 20 mln MŚP
- 28 krajów członkowskich
- Symbol integracji europejskiej
- Największy światowy eksporter i importer żywności i pasz
- 7 proc. ludności świata
- 20 proc. światowego importu i eksportu

Jednolity rynek UE daje konsumentom szerszy wybór produktów, które można kupować po konkurencyjnych cenach w kraju, za granicą lub on-line

Ewolucja w czasie

Jednolity Akt Europejski z 1987 r. był pierwszą znaczącą modyfikacją traktatu rzymskiego z 1957 r. i położył podwaliny pod rozwój Unii Europejskiej. Jego nadrzędnym celem było nadanie tempa integracji europejskiej i dalszy rozwój istniejącego już wspólnego rynku. Na jego mocy zmieniono zasady funkcjonowania instytucji europejskich i rozszerzono ich uprawnienia w niektórych obszarach. Na tej podstawie przywódcy państw UE przyjęli harmonogram przewidujący szereg działań potrzebnych do zakończenia procesu tworzenia jednolitego rynku. Cel osiągnięto 1 stycznia 1993 r., kiedy jednolity rynek stał się rzeczywistością dla 12 państw będących wówczas członkami UE.

Obecnie jednolity rynek obejmuje 28 krajów. W ramach porozumień między UE a Islandią, Liechtensteinem i Norwegią większość przepisów dotyczących jednolitego rynku ma również zastosowanie w tych krajach (ponieważ należą one do Europejskiego Obszaru Gospodarczego). Nie dotyczy to jednak przepisów w dziedzinie rybołówstwa i rolnictwa. Między 22 krajami, które należą do strefy Schengen, można podróżować bez paszportu i bez konieczności przechodzenia kontroli granicznych.

Ale jednolity rynek nie osiągnął jeszcze swojego pełnego potencjału. Dziś w obliczu kryzysu, bardziej niż kiedykolwiek dotąd, powinniśmy zająć się obszarami, w których jednolity rynek wciąż nie funkcjonuje tak, jak powinien, aby obywatele i przedsiębiorstwa mogli czerpać z niego korzyści. Można tego dokonać poprzez poprawę regulacji i nadzoru usług finansowych, w szczególności w sektorze bankowym.

W grę wchodzi również istotne czynniki społeczno-ekonomiczne. Starzenie się społeczeństwa uwypukla potrzebę zwiększenia bezpieczeństwa finansowego. Natomiast większe wykorzystanie narzędzi informatycznych i internetu we wszystkich grupach wiekowych oznacza, że więcej osób robi zakupy on-line, i w związku z tym potrzebne są przepisy w tych dziedzinach. Również bardziej zintegrowane i współzależne rynki finansowe – a także coraz częstsze korzystanie z usług bankowości elektronicznej i transakcji on-line – wymagają wzmocnienia regulacji i nadzoru na szczeblu UE.

Co sądzi opinia publiczna

Z badania Eurobarometru przeprowadzonego w 2011 r. wynika, że zasadniczo Europejczycy są zadowoleni z możliwości, jakie oferuje im jednolity rynek (większy wybór produktów, nowe miejsca pracy i uczciwa konkurencja). Jednak wiele osób nadal uważa, że przynosi on korzyści wyłącznie dużym przedsiębiorstwom, wpływa na pogorszenie warunków pracy i nie przyczynia się do poprawy warunków życia osób ubogich i mniej uprzywilejowanych. Z badania wynika, że wiele jeszcze pozostało do zrobienia oraz że ponad jedna trzecia Europejczyków (35 proc.) nie zdaje sobie sprawy z korzyści, jakie jednolity rynek ma do zaoferowania.

Przezwyciężenie kryzysu

Unia Europejska dotkliwie odczuła skutki kryzysu gospodarczego i finansowego. W ciągu sześciu kolejnych kwartałów gospodarka skurczyła się, a liczba osób bezrobotnych wzrosła do 19 mln. Kryzys dotknął poszczególne państwa członkowskie UE w różnym stopniu – pięć z nich potrzebuje pomocy nadzwyczajnej. Ujawnił też słabości strukturalne w niektórych państwach. Finanse publiczne i zaufanie publiczne do sektora bankowego zostały nadwyrężone.

Jednak kryzys nie musi oznaczać porażki. UE może wyjść z niego wzmocniona dzięki lepszej koordynacji polityki gospodarczej i sprawniejszemu funkcjonowaniu jednolitego rynku. Stworzenie jednego organu nadzoru i jednego zestawu zasad dla sektora finansowego również stanowi dobre rozwiązanie. Dokończenie budowy jednolitego rynku i odzyskanie zaufania obywateli to ważne zadania realizowane w ramach wysiłków na rzecz ożywienia gospodarczego.

W 17, a wkrótce 18 państwach UE, które tworzą strefę euro, konsumenci i przedsiębiorstwa używają wspólnej waluty

W jaki sposób UE zarządza rynkiem wewnętrznym

Komisja Europejska dysponuje szeregiem narzędzi mających na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania jednolitego rynku. W ciągu ostatnich 20 lat dokonały się dwie ważne zmiany. Dwadzieścia lat temu, aby rozwiązać problem, zazwyczaj przyjmowano nowy akt prawny lub podejmowano działania prawne wobec danego kraju UE. Dzisiejsze podejście jest bardziej ambitne i pragmatyczne. Opiera się ono na ścisłej współpracy Komisji, krajów UE, obywateli i przedsiębiorstw. Dzięki narzędziom informatycznym i internetowi Komisja może łatwiej i szybciej gromadzić informacje zwrotne od osób, których dotyczyą nowe przepisy.

Po przyjęciu nowych przepisów właściwe organy monitorują sposób, w jaki są one wprowadzane w życie i stosowane. Aby władze poszczególnych krajów mogły skutecznie rozwiązywać wszelkie pojawiające się problemy, muszą ze sobą ściśle współpracować. Na każdym etapie gromadzi się informacje zwrotne. Następnie są one oceniane, tak aby osoby odpowiedzialne za kształtowanie polityki mogły zdecydować, czy konieczne jest przyjęcie nowych przepisów, czy też istniejące przepisy powinny zostać odpowiednio dostosowane lub uchylone.

Konsultacje społeczne

Przy podejmowaniu różnych ważnych decyzji Komisja często zasięga opinii obywateli, przedsiębiorstw, stowarzyszeń handlowych, związków zawodowych i innych organizacji w drodze tzw. otwartych konsultacji, które zazwyczaj przeprowadzane są on-line. Zainteresowane strony mogą podzielić się swoimi doświadczeniami i zgłosić swoje uwagi w formie pisemnej. Komisja uwzględnia je przy opracowywaniu nowych przepisów, a następnie czuwa, by były one odpowiednio wdrażane i egzekwowane w całej UE.

Czy unijne przepisy są egzekwowane – tabela wyników rynku wewnętrznego

Przepisy UE muszą zostać przeniesione (innymi słowy, musi nastąpić tzw. transpozycja tych przepisów) do prawa krajowego, aby mogły być skuteczne. Od 1998 r. Komisja ocenia wyniki państw członkowskich w zakresie wdrażania i egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku za pomocą tzw. tabeli wyników rynku wewnętrznego. W internetowym systemie sprawozdawczym można sprawdzić na wykresie, które kraje osiągają najlepsze i najgorsze pod tym

względem wyniki, przy czym kolor zielony oznacza, że dane państwo osiąga wyniki powyżej średniej, żółty jest używany dla państw z wynikami na średnim poziomie, a czerwony – w przypadku państw, które plasują się poniżej średniej i które muszą wzmoczyć podejmowane wysiłki. Pomimo obecnych zawirowań gospodarczych państwom członkowskim w dalszym ciągu udaje się wdrażać prawie wszystkie przepisy UE – zaledwie 0,6 proc. dyrektyw dotyczących jednolitego rynku nie jest przenoszona do prawa krajowego w terminie.

Działania prawne w przypadku naruszenia przepisów

Każde państwo członkowskie jest odpowiedzialne za prawidłowe i terminowe wdrażanie przepisów UE, natomiast Komisja czuwa nad tym, aby tak się stało. Jeśli dany kraj UE nie dostosuje się do unijnych przepisów, Komisja może podjąć działania na rzecz położenia kresu naruszeniu, a także – w ostateczności – skierować sprawę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w Luksemburgu. Istnieje kilka formalnych etapów postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Często zaczyna się ono od dochodzenia Komisji w odpowiedzi na otrzymaną skargę. Komisja może również wszcząć postępowanie z własnej inicjatywy, jeżeli uzna, że istnieje ku temu powód.

Jeśli sprawa nie zostanie rozwiązana w ramach wymiany opinii pomiędzy Komisją a państwem członkowskim, może zostać skierowana do Trybunału Sprawiedliwości, który wyda orzeczenie stwierdzające, czy doszło do naruszenia przepisów. Jednak Trybunał nie może ani anulować danego środka krajowego, który został uznany za niezgodny z prawem unijnym, ani nakazać państwu członkowskiemu wypłacenia odszkodowania na rzecz osoby fizycznej pokrzywdzonej w wyniku naruszenia prawa UE. To samo państwo członkowskie musi podjąć wszelkie środki w celu usunięcia uchybienia. Jeżeli dane państwo członkowskie w dalszym ciągu narusza prawo, Komisja może zwrócić się do Trybunału o nałożenie na nie okresowej kary pieniężnej do czasu, gdy naruszenie przepisów zostanie skorygowane, i/lub nałożenie na nie kary ryczałtowej.

Orzeczenia często ustanawiają istotne precedensy, które wyjaśniają kwestie dotyczące istniejącego prawodawstwa. Na przykład Trybunał wielokrotnie wydawał decyzje na niekorzyść tzw. złotej akcji (która daje posiadaczowi szczególne przywileje) w sprywatyzowanych przedsiębiorstwach, motywując to tym, że uprawnienia takie hamują swobodny przepływ kapitału.

Polityka konkurencji z myślą o konsumentach

Polityka UE w dziedzinie konkurencji ma na celu zapewnienie przestrzegania przepisów gwarantujących, że przedsiębiorstwa uczciwie ze sobą konkurują na rynku wewnętrznym. Dzięki temu konsumenci mają dostęp do szerszej oferty produktów, które są tańsze i mają lepszą jakość. W wielu sprawach dotyczących konkurencji dzięki działaniom Komisji konsumenci odnieśli bezpośrednie korzyści. Dobrym przykładem jest sektor telekomunikacji. Kiedyś operatorzy telefonii komórkowej naliczali wygórowane i niczym nieuzasadnione opłaty za połączenia z sieci innego operatora (nawet dziesięciokrotnie wyższe niż w przypadku połączeń na linie stacjonarne).

W 2009 r. Komisja zwróciła się do unijnych organów regulacyjnych ds. telekomunikacji o dopilnowanie, aby stawki te były oparte na rzeczywistych kosztach. Komisja nałożyła grzywny na operatorów za ich antykonkurencyjne praktyki, co doprowadziło do obniżenia stawek i bardziej przejrzystego systemu ustalania cen w całej UE. Więcej informacji na temat polityki UE w dziedzinie konkurencji można znaleźć w broszurze „Konkurencja” z tej samej serii.

Informowanie opinii publicznej

Informowanie obywateli i przedsiębiorstw na temat praw i możliwości oferowanych przez jednolity rynek to jedno z najważniejszych zadań Komisji Europejskiej. Internet umożliwia łatwe i efektywne rozpowszechnianie

*Szukasz pracy? Dlaczego nie spróbujesz za granicą?
Jednolity rynek gwarantuje wszystkim obywatelom UE
prawo do pracy i studiów w innym kraju UE*

informacji, a także przekazywanie aktualnych wiadomości we wszystkich językach UE.

W portalu **Twoja Europa** osoby prywatne i przedsiębiorstwa mogą znaleźć przystępnie podane, praktyczne informacje dotyczące m.in. dokumentów podróży, praw pasażerów, otwarcia konta bankowego w innym państwie UE i nieprzewidzianego leczenia podczas tymczasowego pobytu w innym państwie UE. Przedsiębiorstwa mogą również uzyskać informacje na temat podatków i rozliczeń oraz dowiedzieć się, gdzie można ubiegać się o finansowanie z banków lub funduszy kapitału podwyższonego ryzyka wspieranych przez UE.

Pomocna dłoń

Jednak działania UE nie ograniczają się do przekazywania informacji. Unia pomaga na różne sposoby konsumentom i przedsiębiorstwom, jak najlepiej wykorzystywać jednolity rynek oraz rozwiązywać zaistniałe problemy. Każdy obywatel Unii Europejskiej, który zakupił towary i usługi w innym kraju UE, Islandii lub Norwegii i który potrzebuje porady, może skontaktować się z jednym z **Europejskich Centrów Konsumentkich**. Centra bezpłatnie udzielają praktycznych porad na temat tego, jak można zaoszczędzić pieniądze i uniknąć problemów. Pomagają również konsumentom w składaniu skarg i zawsze starają się rozwiązać sprawę polubownie.

W 2006 r. utworzono **sieć współpracy w zakresie ochrony konsumenta**. Sieć ta łączy krajowe organy wszystkich państw UE i pozwala im udzielać sobie wzajemnej pomocy – np. poprzez wymianę informacji – w celu zapobiegania szkodliwym międzynarodowym praktykom handlowym, które naruszają unijne przepisy w dziedzinie ochrony konsumentów. Od czasu utworzenia sieci w jej ramach rozpatrzono ponad 1200 wniosków o wzajemną pomoc i wydano ponad 200 ostrzeżeń.

Sieć **SOLVIT** pomaga obywatelom i przedsiębiorstwom znaleźć szybkie i pragmatyczne rozwiązanie problemu wynikającego z niewłaściwego stosowania zasad UE przez organy administracji publicznej. Najczęściej napotykane problemy dotyczą uznawania kwalifikacji zawodowych, dostępu do edukacji, dokumentów pobytowych i zabezpieczenia społecznego.

Przedsiębiorcy pragnący świadczyć usługi w więcej niż jednym państwie członkowskim UE mogą uzyskać informacje na temat obowiązujących procedur i wymogów za pośrednictwem tzw. **pojedynczych punktów kontaktowych** on-line, w swoim lub innym kraju UE. Również sieć **Enterprise Europe Network**, zrzeszająca obecnie blisko 600 organizacji z 50 krajów, udziela bezpłatnie pomocy i porad eksperckich na temat przepisów w dziedzinie jednolitego rynku UE, począwszy od patentów, po problemy fiskalne.

Czym zajmuje się UE

Komisja Europejska, która dąży do wzmocnienia gospodarki po okresie kryzysu, traktuje dokończenie budowy jednolitego rynku jako kwestię priorytetową. Cel ten przyświecał obydwu aktom o jednolitym rynku, które określają szereg środków służących pobudzeniu rozwoju gospodarczego i tworzeniu nowych miejsc pracy.

Działania priorytetowe na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego

W kwietniu 2011 r. Komisja Europejska przyjęła Akt o jednolitym rynku I. Określa on 12 kluczowych działań, które mają przyczynić się do ożywienia gospodarki europejskiej i utorować drogę do większego wzrostu, konkurencyjności i postępu społecznego. Komisja określiła je na podstawie około 850 opinii zebranych podczas trwającej cztery miesiące debaty społecznej, jak również opinii i konkluzji pozostałych instytucji europejskich. W odniesieniu do każdego działania Komisja przedstawiła już konkretne propozycje dotyczące przyjęcia nowych lub zmiany obowiązujących przepisów, aby poprawić warunki życia ogółu społeczeństwa, w tym konsumentów i pracowników, jak również warunki funkcjonowania przedsiębiorstw, a zwłaszcza małych firm.

Jednym z ważnych celów była poprawa dostępu do finansowania dla firm rozpoczynających działalność, które często nie dysponują wystarczającymi środkami niezbędnymi do rekrutowania pracowników, wprowadzania na rynek nowych produktów czy też wzmacniania swojej infrastruktury, co z kolei negatywnie wpływa na ich konkurencyjność. Dlatego też Komisja przedstawiła wnioski w sprawie rozporządzenia ustanawiającego jednolite zasady wprowadzania na rynek funduszy kapitału podwyższonego ryzyka w całej Europie. Wprowadzenie jednolitego zbioru przepisów (w lipcu 2013 r.) powinno sprawić, że fundusze kapitału podwyższonego ryzyka staną się bardziej atrakcyjne dla inwestorów, dzięki czemu będą przyciągać więcej kapitału i tym samym zwiększą się perspektywy rozwoju dla dynamicznych firm. Jako że liczne stanowiska przeznaczone dla wysoko wykwalifikowanych pracowników pozostają nieobsadzone, kolejnym priorytetem w ramach Aktu o jednolitym rynku I była poprawa mobilności pracowników w obrębie UE. Komisja zaproponowała wprowadzenie tzw. europejskiej legitymacji zawodowej, która ułatwiłaby i przyspieszyłaby proces uznawania kwalifikacji zawodowych w całej UE.

Przemysł europejski jest bardziej konkurencyjny, gdy przedsiębiorstwa mogą sprzedawać swoje produkty na jednolitym rynku

Więcej inicjatyw

W październiku 2012 r. Komisja Europejska przedstawiła kolejne 12 kluczowych działań w ramach Aktu o jednolitym rynku II.

Działania te są pogrupowane wokół czterech głównych filarów wzrostu gospodarczego. Są to: zintegrowane sieci, transgraniczna mobilność obywateli i przedsiębiorstw, gospodarka cyfrowa oraz działania w celu wzmocnienia spójności społecznej i korzyści dla konsumentów. „Mamy szansę wykorzystać nasz atut, jakim jest jednolity rynek, by uczynić naszą społeczną gospodarkę rynkową konkurencyjną i dynamiczną”, powiedział w związku z tą inicjatywą komisarz Barnier.

Komisja przedstawiła konkretne propozycje w odniesieniu do każdego filaru. W marcu 2013 r. zaproponowała nowe przepisy, które mają zmniejszyć koszty dostępu do szybkiego internetu o 30 proc. Przepisy te oparte są na rozwiązaniach, które sprawdziły się w Niemczech, Hiszpanii, Francji, we Włoszech, na Litwie, w Holandii, Polsce, Portugalii, Słowenii, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Jednak inicjatywa UE w dużej mierze pozostawia kwestie organizacyjne państwom członkowskim.

Aby zwiększyć poczucie bezpieczeństwa konsumentów, w lutym 2013 r. Komisja przedstawiła nowe przepisy dotyczące bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych sprzedawanych na wspólnym rynku oraz zaostrzenia nadzoru rynku produktów nieprzeznaczonych do spożycia, zwłaszcza tych przywożonych spoza UE. Chodzi o to, aby zagwarantować, by produkty szkodliwe nie trafiały do rąk konsumentów oraz by można je było łatwo zidentyfikować i szybko wycofać z obrotu w razie wystąpienia problemów. Po przyjęciu przez Parlament Europejski i Radę nowe przepisy będą egzekwowane przez krajowe organy nadzoru rynku, które będą ściśle ze sobą współpracować w celu koordynacji kontroli bezpieczeństwa produktów, w szczególności na zewnętrznych granicach UE.

Jednolity rynek z myślą o konsumentach

Jednolity rynek przynosi korzyści 500 mln konsumentom. Mogą oni kupować towary i usługi na takich samych warunkach w dowolnym kraju. Fakt, że mogą swobodnie wybierać, pozytywnie wpływa na wzmocnienie jednolitego rynku oraz pobudzenie konkurencji, innowacji i wzrostu gospodarczego.

Internet

Dziś wiele osób nie wyobraża sobie życia bez internetu. Tymczasem w ciągu ostatnich 20 lat wiele sieci i usług powstało m.in. dzięki proaktywnej i elastycznej polityce UE w tym obszarze. Dziś bez problemu można zamówić najnowszy gadżet lub modny produkt w innym państwie europejskim i zostanie on dostarczony do naszego domu. Przedsiębiorstwo mające siedzibę na jednym krańcu kontynentu może połączyć siły z innym, mającym siedzibę na drugim krańcu, aby oferować lepsze usługi lub większy wybór produktów. Za pośrednictwem internetu również kupujący może wywierać większy wpływ na świadczone usługi, np. za pośrednictwem poczty elektronicznej lub publikując on-line swoją opinię na temat danego produktu. Internet oferuje też nieograniczone możliwości w dziedzinie kultury. Na przykład w portalu europeana.eu można przeglądać w wersji cyfrowej dzieła literatury europejskiej, filmy, malarstwo i inną twórczość artystyczną.

Większa konkurencja na rynku energetycznym

Wprowadzenie w życie w ciągu ostatnich 15 lat prawodawstwa dotyczącego jednolitego rynku oraz egzekwowanie prawa konkurencji sprawiło, że rynki krajowe nie są już zdominowane przez monopole państwowe, ale są otwarte dla dostawców z zagranicy. Dlatego dzisiaj gospodarstwa domowe i firmy mogą swobodnie wybierać swoich dostawców energii. Międzynarodowy wymiar sektora energetycznego sprawia, że łatwiej można zapobiegać zakłóceniom i przerwom w dostawach energii w państwach członkowskich UE. Wiele europejskich przedsiębiorstw energetycznych działa

Dzięki przepisom dotyczącym jednolitego rynku gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa mogą wybierać swojego dostawcę energii

© iStockphoto/Squarepixels

Dyrektywy dotyczące jednolitego rynku ustanowiły ogólnounijne wymogi w zakresie bezpieczeństwa produktu i ochrony środowiska

obecnie w więcej niż jednym państwie członkowskim, co z kolei zwiększa konkurencję między usługodawcami.

Pobyt i praca za granicą

Obecnie większość dyplomów i kwalifikacji zawodowych uzyskanych w jednym kraju UE jest uznawana w innych krajach, a unijne programy, takie jak „Erasmus” czy „Leonardo”, co roku umożliwiają setkom tysięcy Europejczyków odbycie studiów lub stażu za granicą. Inicjatywy te również pozytywnie wpływają na gospodarkę europejską. Według badania Eurobarometru 56 proc. obywateli postrzega swobodny przepływ osób jako największe osiągnięcie integracji europejskiej. Większość uważa również, że jest to korzystne dla gospodarki.

Korzyści dla przedsiębiorstw europejskich

Każde przedsiębiorstwo w UE ma dostęp do rynków w 28 krajach UE, a zatem do 500 mln potencjalnych klientów. Większe firmy mogą skorzystać z efektu skali, a małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) – wejść na nowe rynki. Te ostatnie są szczególnie istotne dla europejskiej gospodarki, ponieważ tworzą 85 proc. wszystkich nowych miejsc pracy w UE. MŚP zaliczamy również do najbardziej innowacyjnych przedsiębiorstw w UE, które są tak ważne, aby wyjść z kryzysu. Jednolity rynek pomaga również przedsiębiorstwom konkurować z firmami z krajów spoza UE.

Unijna polityka w zakresie jednolitego rynku UE na różne sposoby ułatwia prowadzenie działalności gospodarczej w Europie. Na przykład zasada wzajemnego uznawania gwarantuje, że krajowe przepisy techniczne nie mogą

ograniczać swobodnego obrotu towarami w UE. Produkt legalnie wyprodukowany lub wprowadzony na rynek w jednym państwie członkowskim może być sprzedawany w innym kraju UE. Szacuje się, że od 2007 r. dzięki przepisom dotyczącym jednolitego rynku udało się ograniczyć obciążenia administracyjne, z jakimi musiały borykać się przedsiębiorstwa w UE, o 25 proc.

Stabilny i bezpieczny przemysł

Na mocy dyrektyw dotyczących jednolitego rynku wprowadzono również ogólnounijne wymogi w zakresie bezpieczeństwa i ochrony środowiska w odniesieniu do różnych kategorii produktów. Przepisy te nie tylko umożliwiły swobodny przepływ towarów w UE, ale także przyniosły wiele korzyści obywatelom europejskim. Produkty są teraz bezpieczniejsze. Jeżeli dany produkt posiada oznakowanie CE, oznacza to, że jego producent gwarantuje, że spełnia on wszystkie stosowne wymogi oraz że może być sprzedawany w całej UE. Jest to korzystne zarówno dla przedsiębiorstw, które chcą sprzedawać swoje produkty za granicą, jak i dla kupujących, którzy mogą mieć pewność, że produkty są bezpieczne i spełniają normy.

Ochrona innowacji

Aby stworzyć prawdziwy jednolity rynek, należy wyeliminować lub w jak największym stopniu ograniczyć przeszkody utrudniające swobodny przepływ towarów i usług oraz praktyki antykonkurencyjne. Jednocześnie trzeba stworzyć otoczenie sprzyjające innowacjom i inwestycjom. W tym kontekście bardzo ważna jest ochrona własności intelektualnej. W 1993 r. utworzono wspólnotowy znak towarowy. Ma on sprawić, że prościej i taniej będzie firmom prowadzić działalność

w kilku państwach UE. W praktyce oznacza to, że firma za rejestrację znaku zapłaci mniej, a w przypadku złożenia wniosku przez internet może jeszcze więcej zaoszczędzić.

Już wkrótce przedsiębiorstwa będą mogły ubiegać się o jednolity tytuł prawny chroniący wynalazek w 25 krajach UE zamiast składać odrębne zgłoszenia patentowe w każdym kraju. Pozwoli to ograniczyć koszty i biurokrację, które są szczególnie uciążliwe dla małych firm.

Usługi finansowe: lepsze uregulowania prawne i nadzór

Kryzys finansowy wyraźnie pokazał, że istnieje potrzeba lepszej regulacji i zwiększenia przejrzystości w obszarach instytucji finansowych, produktów i rynków w całej UE oraz wzmocnienia nadzoru nad nimi. Banki coraz częściej prowadzą działalność w różnych krajach, w duchu jednolitego rynku i swobodnego przepływu kapitału. Dzięki temu działają coraz skuteczniej, a tymczasem regulacja i nadzór nad nimi ciągle w dużej mierze odbywa się na poziomie krajowym.

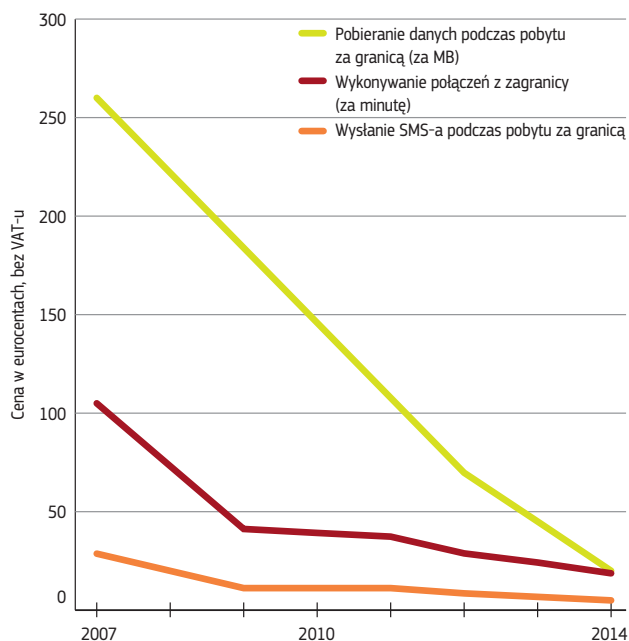
Przywrócenie zaufania do systemu finansowego stanowi jeden z celów przyświecających utworzeniu unii bankowej, z jednym zbiorem zasad dla wszystkich banków strefy euro

Wiele już osiągnięto w tym zakresie. Zgodnie ze zmianą unijnej dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych od 1 stycznia 2014 r. wszystkie banki w strefie euro zobowiązane będą do utrzymywania wyższych poziomów kapitału o wyższej jakości. Nowe ramy prawne sprawiają, że banki w UE staną się bardziej stabilne i zwiększą się ich możliwości w zakresie odpowiedniego zarządzania ryzykiem związanym z działalnością i pokrywaniem wszelkich ewentualnych strat. Nowe przepisy wprowadzają również nowe limity dla premii kadry kierowniczej.

Inne inicjatywy obejmują nowe normy techniczne dla instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkami regulowanymi, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie infrastruktury rynków europejskich, które weszło w życie w sierpniu 2013 r. Istnieją także plany, aby rozszerzyć przepisy dotyczące usług inwestycyjnych, takich jak pośrednictwo i zarządzaniem portfelem, oraz poprawy ochrony konsumentów dzięki lepszej dostępności i przejrzystości rachunków bankowych.

Rozporządzenie nakłada również wymóg odpowiedniego nadzoru na poziomie europejskim w celu zwalczania zagrożeń i problemów o wymiarze międzynarodowym. Taki cel przyświecał powołaniu trzech ogólnoeuropejskich organów, które działają od 2011 r. Są to: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Europejski Organ Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych. Utworzono również Europejską Radę ds. Ryzyka Systemowego. Jej zadaniem jest identyfikowanie ryzyka, które może mieć negatywny wpływ na całą branżę finansową, i czuwanie nad tym, aby nie stanowiło zagrożenia dla stabilności finansowej.

TAŃSZE POŁĄCZENIA KOMÓRKOWE PODCZAS POBYTU ZA GRANICĄ

Eurotaryfa to maksymalna dopuszczalna stawka na mocy przepisów UE. Została wprowadzona po raz pierwszy w 2009 r., a w odniesieniu do pobierania danych – w 2012 r.

Dzięki działaniom UE ceny roamingu spadły od 2007 r. o ponad 80 proc.

Przywrócenie zaufania do banków

Kryzys zadłużenia w strefie euro uwypuklił potrzebę głębszej reformy zmierzającej do uniezależnienia banków od finansów państwowych. Jeżeli dany kraj ma zbyt duże zadłużenie publiczne i jego wiarygodność kredytowa jest nadwyrężona, ma to również negatywny wpływ na banki, które na ogół posiadają największy udział w długu publicznym. I odwrotnie – jeśli to banki znajdują się w tarapatkach, rząd może być zmuszony do ich ratowania.

Jednak wspólne przepisy nie wystarczą, aby zerwać tę zależność i odbudować zaufanie do banków. Bardziej zintegrowane podejście w zakresie nadzoru finansowego jest potrzebne w szczególności w krajach używających wspólnej waluty. Dlatego w czerwcu 2012 r. przywódcy krajów UE zobowiązali się do utworzenia „unii bankowej” i przyjęcia jednolitego zbioru przepisów dla wszystkich banków w strefie euro. Wizja ta została rozszerzona w projekcie unii gospodarczej i walutowej przyjętym przez Komisję w listopadzie 2012 r.

Od końca 2014 r. wszystkie banki i inni pożyczkodawcy w strefie euro będą monitorowani przez Europejski Bank Centralny w ramach tzw. jednolitego mechanizmu nadzorczego. Kraje UE poza strefy euro również mogą zdecydować się na przystąpienie do tego mechanizmu.

Zgodnie z propozycją Komisji z lipca 2013 r. mechanizm ma zostać uzupełniony o „jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków”, który rozwiązałby problem likwidacji niewypłacalnych instytucji finansowych przy minimalnym nakładzie

kosztów dla podatników i gospodarki realnej. W sierpniu 2013 r. wprowadzono również surowsze przepisy UE dotyczące pomocy państwa, na mocy których kredytodawcy w pierwszej kolejności muszą zwrócić się o wsparcie do własnych inwestorów, a dopiero potem ubiegać o pomoc publiczną.

Z myślą o pomocy w restrukturyzacji upadających banków ma też powstać nowy europejski fundusz wsparcia, finansowany przez sam sektor bankowy. W przypadku gdy fundusze od akcjonariuszy i wierzycieli upadającego banku okażą się niewystarczające, a nowy fundusz nie zgromadzi jeszcze wystarczających zasobów, bank będzie mógł, w drodze wyjątku, zostać bezpośrednio dokapitalizowany, tzn. otrzymać nowy kapitał w ramach planu ratunkowego. Pomoc taka może zostać udzielona w ramach europejskiego mechanizmu stabilności, a nie przez rząd krajowy.

Ustanowienie bezpiecznego, odpowiedzialnego, przyjaznego dla użytkownika i pobudzającego wzrost gospodarczy sektora finansowego w Europie pozostanie priorytetem w najbliższej przyszłości. Kolejne propozycje będą dotyczyły zmiany zasad dotyczących pracowniczych funduszy emerytalnych, strukturalnej reformy bankowości i zmiany przepisów dotyczących innowacyjnych usług płatniczych, w tym płatności kartą, on-line oraz płatności mobilnych.

Chociaż wiele szczegółów reform musi jeszcze zostać dopracowanych, szefowie państw i rządów UE są przekonani, że należy zainicjować nową erę stabilnego wzrostu gospodarczego opartego na solidnym i niezawodnym sektorze finansowym.

© iStockphoto/Justin Horrocks

Stabilne banki są ważne dla obywateli – zwłaszcza jeśli w grę wchodzi zakup nowego domu

Perspektywy

Mimo że wiele osiągnięto do tej pory w obszarze europejskiego jednolitego rynku, nadal pozostaje dużo do zrobienia, w szczególności w dziedzinie usług i energii. Istniejącymi niedociągnięciami można się zająć jedynie na poziomie UE, aby pozwolić obywatelom i przedsiębiorstwom czerpać jak najwięcej korzyści z jednolitego rynku.

W nadchodzących latach Komisja zamierza również wspierać rozwój przedsiębiorstw społecznych – które służą interesowi społeczności i zamiast dążyć do osiągnięcia zysku, realizują cele socjalne, społeczne i środowiskowe – oraz ogólniej gospodarki społecznej. UE może również odegrać rolę w promowaniu finansowania społecznościowego (ang. crowdfunding), które za pośrednictwem internetu pomaga pozyskać środki dla małych firm i przedsiębiorstw rozpoczynających działalność. W czerwcu 2013 r. Komisja zorganizowała pierwsze warsztaty w celu przeanalizowania różnych kwestii związanych z finansowaniem społecznościowym i rozważa podjęcie ewentualnych inicjatyw politycznych.

Europa potrzebuje nowych przedsiębiorstw

Więcej informacji

- ▶ **Przegląd polityki dotyczącej jednolitego rynku UE (strona internetowa Komisji):**
http://ec.europa.eu/internal_market/index_en.htm
- ▶ **Konsultacje społeczne:** http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm
- ▶ **Informacje na temat obowiązujących i proponowanych przepisów UE w dziedzinie usług finansowych i rynków kapitałowych:**
http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/financial_capital/index_en.htm
- ▶ **Portal Twoja Europa dla obywateli i przedsiębiorstw:** <http://europa.eu/youreurope>
- ▶ **Informacje na temat usług dla małych przedsiębiorstw oferowanych poprzez sieć Enterprise Europe Network oraz historie przedsiębiorców, którzy otrzymali pomoc:** <http://een.ec.europa.eu>
- ▶ **Na pytania na temat Unii Europejskiej odpowie serwis Europe Direct: 00 800 6 7 8 9 10 11**
<http://europedirect.europa.eu>

